

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe $\frac{1}{2}$ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Rugăciuni și serbări de milleniu.

Guvernul unguresc voește să ne facă cu de-a sila să ne mulțumim lui D-zeu că l-a adus pe ei pe capul nostru înainte cu o mie de ani, de ni-au făcut atâta bine cât ni-au făcut și ne fac. Se folosește de puterea ce o are asupra archierilor și a școalelor și pe calea asta vrea să facă ce s'a putea cu noi. A poruncit archiereilor ca ei să poruncească bisericilor și școalelor în privința asta.

Archierii noștri au dat, de silă ca de voe bună, îndrumare bisericilor lor, unii mai pe placul guvernului, alții mai puțin, dar toți îndrumă preoțimea, că în ziua de 10 Maiu nou, adică de mâne o săptămână, se țină o slujbă dumnezească mai deosebită, mai serbătorească. E ziua în care guvernul a poruncit slujbe dumnezești de mulțumiri pentru împlinirea unei mii de ani de când ei, Ungurii, au descălicat aici, întemeind statul.

Nu-i așa că-i minunat! Îți cere să mulțumești lui D-zeu și să te bucuri de bucuria lui? Ziua e aleasă așa, ca să nu prea ai ce face contra ei, e tocmai *Dumineca*, și de să duc oamenii și numai ca altă-dată la biserică, ei vor să se laude că s'au dus de au serbat cu ei alături de milleniu! Astfel fiind nu o să ne mirăm dacă de mâne într'o săptămână, vom auzi că bisericile noastre au fost goale de tot de credincioși. Vina nu va fi a creștinilor, ci a celor-ce așa au pus lucrurile la cale, ca mergerea lor regulată la biserică, în acea zi să o poată tâlmăci nu ca un semn al evlaviei poporului nostru bun, ci ca o alăturare la serbarea de milleniu!

Tot așa pe de Duminecă în două săptămâni, la 17 Maiu, sunt rânduite serbări școlare! Toți școlarii să alerge, zice ministrul, la biserică, ear' după bi-

serică să facă o serbare școlară deosebită, la care învățătorii să țină vorbiri de preamărire a milleniului, etc! Ear' cu o zi mai nainte, Sâmbătă de azi în 2 săptămâni, școală în școlile gr.-or. n'o să se țină, ci copiii să se adune să învețe cântări pentru ziua de mâne.

Învățătorii și directorii școlari au primit deja porunci de felul acesta. Lor ca persoane oficioase, nu le dăm nici un sfat, e datorința mai marilor lor se le dee, și e treaba dâșilor cum se ducă îndeplinire ceea-ce li-se cere.

Noi ne îndreptăm numai către oamenii neatrănători, cari ei sunt *cei mulți* și ei sunt *puterea*! Ear' aceștia sunt *părinții băieților de școală*. Ei nu atiră de grația nimănui, nu pot fi trași la răspundere nici de vlădică, nici de solgăbiru, nici de ministru, de nimenea! În dâșii ne e nădejdea noastră, și lor le trimitem rugămintea, să se arate în toată frumșeta lor de *Români și părinți români*, și să nu-și lase fiii lor să fie *întrebuințați în acea zi de instrumente mincinoase și înveninate contra onoarei și simțământului neamului lor*, făcându-se paradă millenară ungurească cu dâșii!

Aducem tuturor Românilor celor buni aminte, că nu se știe câte privilegii de frumoase demonstrații contra milleniului vom mai avea, și peste tot de vom mai avea așa frumoase ca acesta.

Ei ne poruncesc să mergem să ne rugăm lui D-zeu pentru ei: **noi să stăm frumușel acasă**, rugându-ne pentru noi și ale noastre bucurii ori necazuri.

Ei cer ca băieții noștri să facă *alături și serbări întru același scop*: **noi să-i ținem pe băieții lângă noi acasă**, în cele două Dumineci!

Dacă învățătorul și preotul e siluit să asculte de poruncile primite, să-l lăsăm să-și facă treaba sa, dar noi să stăm departe și apoi cu atât mai mulți și mai în paradă să mergem la sfântul

locaș a lui D-zeu în *Duminecele următoare!*

Nu ne vom mira nici de aceea, dacă vom auzi că în cele 2 Dumineci, în 10 și 17 Maiu, *nu au voit crâșnicii să tragă măcar clopotele, și nu au fost cantori cari să-i răspundă preotului eclesniile în biserică!*

La popoare pline de vieață națională, așa s'ar face, și lumea le-ar lăuda și le-ar admira pentru așa ceva!

Avem un frumos privilegiu, să ne folosim de el, fraților Români!

Primar al Vienei.

Liberalii și Jidănișmul Vienei, învinși de nou prin partida creștină a lui Lueger, s'au folosit de cel din urmă mijloc pentru a înlătura în cătva rușinea înfrângerii lor. Guvernul vienez, liberal, a pus la cale de Lueger a fost chemat Luni la M Sa Împăratul, ca Maiestatea Sa să-l înduplece pe Lueger la aceea, la ce guvernul nu l-a putut: anume să nu stăruie să fie deocamdată întărit, până mai târziu. Lueger s'a plecat dorinței M. Sale, și a abzis de postul la care a fost ales, și Joi viitoare va fi alegere nouă. Va fi ales un pretin a lui Lueger, ear' Lueger de întâi vice-primar. La toamnă apoi, așa se spune, Lueger totuși va ajunge el primar al Vienei.

Eată o strălucită pildă a isbândeii stăruinței celei neînduplecate și bărbăteștii!

Românii la Montpelier.

La Montpelier, oraș însemnat în Franția, se deschide dela 1 Maiu până la 31 Octomvrie, o expoziție mare, universală, împreună cu frumoase serbări, la care au fost poftite toate neamurile, îndeosebi însă cele surori de gintă latină, între cari și Români.

Cu acest privilegiu s'a ridicat și un mare monument poetului Tandon din Montpelier, ear' serbarea desvălirii monumentului s'a început cu „Cântecul gîntei latine” de poetul

român *Vasile Alexandri*. Pe pedestal (temeiul statuei) figurează și numele *României*.

Serbările începute la 1 Maiu, numite serbări cu jocuri floreală, vor fi presidate de câte doi președinți pentru fiecare țeară de gintă latină. În numele neamului român s'a dus la Montpelier dl *V. A. Urechidă*, președintele Ligei, și dl *Dr. V. Lucaciu*. Dl Dr. Lucaciu, a plecat Luni în săptămâna asta, spre Franția, și trecând peste Viena, a fost salutat cu căldură la gară de tinerimea universitară română. Acum se află la locul scu de onoare, unde nesmintit, împreună cu învățatul și cunoscutul președinte al Ligei, vor câștiga ear' buni prietini cauzei române și luptei noastre!

Serbia contra Ungurilor.

Îngâmfarea cea peste măsură a Ungurilor, și-a dat în urmă de oameni. Știrea că Serbia a oprit pe consulul seu dela Viena de-a veni la milleniul unguresc, s'a adeverit pe deplin. Și eată de ce anume a făcut-o aceste Serbia. Guvernul unguresc făcând planul serbărilor milleniului, pusese între altele în plan, că la marele conduct ce se va face în Iunie, între alte ceremonii, steagul României și al Serbiei să fie purtat de câte-un nemeș ungur și închinat înaintea steagului unguresc, ca semn că acele țeri au fost odată supuse, închinare, înaintea Ungariei! Cum s'a svonit asta, s'a ridicat în România o fortună groznică contra acestei obrăznicii ne mai pomenite ce e să se întemple cu steagul României! S'au făcut cuvenite întrebări, și voinicoșii din Pesta vîzînd că nu-i bine, au întors iute foaia și au zis că nu al „*Rumaniei*”, ci al „*Kumaniei*” steag va fi scos, care era un ținut pe care l-au cuprins Ungurii la venirea lor. Din partea română furtuna s'a liniștit.

Serbi aflînd despre al lor steag, nici n'au mai întrebă nimic, ci adînc vătējați de atâta obrăznicie și îngâmfare, guvernul lor a hotărît oprirea mergerii omului seu la Pesta Regele Serbiei era chiar în Pesta, și înțelegînd

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Programul dela 1849.

De

George Bogdan-Duică.

I.

În patru articoli istorici, publicați în anul trecut în „Tribuna”, încercasem a restabili — față de niște scrieri tendențioase — adevărul istoric asupra programului român dela 1849, din petiția dela 25 Faur *stil non*, precum și asupra poziției Curții imperiale față de acel program.

Intre ideile Românilor și ale ministerului austriac existau deosebiri mari, deși atât ministerul cât și Români formulau aceeași *basă* pentru ideile lor: principiul egalei îndreptățiri. Petiția dela 25 Faur a produs *bănueli*, pe care o altă petiție, dela 5 Martie, subscrisă numai de Șaguna, a căutat să le răspândească, motivînd „dreptatea și oportunitatea”: unirei tuturor Românilor austriaci într'o „națiune”, după analogia celor trei națiuni ce existaseră în Ardeal ca corpuri cu proprie organizație; alegerii unui cap al națiunii române; întrunirii unui congres anual etc.

Cinci zile după petițiunea explicativă dela 5 Martie 1849 s'a scris în ministerul de interne austriac un act, încă inedit, pe care-l public mai la vale. Acest act avea să servească de bază la răspunsul, ce trebuia să se dea Românilor, ce-l așteptau. Urso-

riile române și petițiunea comună a Românilor, Serbilor și Slovacilor, cari susțineau aceleași idei, nu a putut scoate ministerul din vederile sale, cari erau cele depuse în constituția din Martie 1849.*)

O dovadă de această permanentă decisiune a ministerului și Curții, de-a nu părăsi punctele de vedere ale acestei constituții deja publicate, și de-a refusa prin urmare ori-ce propuneri, cari treceau peste consecvențele posibile trase din ele, este și referatul ministerului de interne, pe basă căruia li-s'a dat și Românilor un răspuns în sensul caracterizat.

Referatul poartă data 10 Martie 1849 și numărul 1382 al ministerului de interne. Pe el se află și notița: „*erledigt 18 Iuli 1849 mit Schreiben an Bischof Schaguna*”, adică „*resolvat în 18 Iulie 1849 prin o scrisoare către episcopul Șaguna*”.

Trebuie să admitem, că primind scrisoarea aceasta, Șaguna s'a văzut determinat să nu mai insiste și el pentru un lucru — zadarnic. (Scrisoarea către Șaguna este publicată în: *Die Romänen der osterr. Monarchie*, III, p. 37—39 și e subscrisă de Bach). Când totuși agentul de curte Dobran îl chiamă prin

*) Asupra acestei constituții s'au dat și din partea Românilor multe păreri. Țin a reproduce una din ele. Teodor Aaron scrie (1850) în precuvîntarea „*Anotărilor la istoria eclesiastică*”: „Cu așezămîntul împărătesc din a 4-lea Martie 1849, răzimat pe temelii drepturilor de aseminea, ni s'au deschis calea propășirii înainte în științe și nouă românilor, întru aseminea cu alte popoare; cu pedecile dară, ce ne ținea calea deșteptării până aci închisă, nu ne mai putem desvinui.”

scrisoarea sa din 30 Octomvrie la Viena, pentru-ca „*viribus unitis*” să scoată rezoluțiunea, Șaguna răspunde în 29 Oct. (10 Nov.) 1849: „*Ori câte iluzii își face toată lumea și ori-cât speră ea, că noi putem obținea o rezoluțiune relativă la afacerile noastre naționale, eu rămân totuși pe lângă părerea mea și zic: că timpul rezoluțiilor ce erau să se dea a trecut*”.

Acum, avînd actul ministerial, înțelegem mai bine isvorul acestei siguranțe și resignațiuni din scrisoarea lui Șaguna către Dobran, pe care P. S. Epp. Nicolae Popea a publicat-o în *Memorial*, p. 380—381. Șaguna era probabil mai bine informat decât alții, că a primi totul e — imposibil și, prin aceeași scrisoare, el cerea să se lucre cu stăruință cel puțin pentru rezolvarea favorabilă a altor lucrări, la care și el era gata a merge la Viena să conlucre; pentru petiția întreagă dela 25 Faur 1849 nu mai era dispus să meargă: știa că înzadar ar merge.

Actul, care urmează, arată însă totodată și seriozitatea, cu care în Martie 1849 se plănuia realizarea constituției, pe care în 1851 au sistat-o, fără să fi fost timp de-a o realiza. Ideile din ea, ideile din actul ce-l public, revin la 1860—61, când de altă parte earăși se ridică și programul expansiv dela 1849, prin Andreiu Mocsonyi în Reichsrath, prin Bărnuț în scrisorile ce le trimetea în Ardeal — dar nu mai mult prin Șaguna.

Renunț la un comentariu amănunțit al actului ministerial ce-l public; cuprinsul lui politic este prin sine însuși destul de clar.

Actul l-am găsit într'o copie în colecția de documente a lui Ludovic de Rosenfeld.

Nr. 1382: Ministerul de interne 1849, 10 Martie.

Indicațiuni

pentru răspunsul la petiția prezentată M. Sale în numele „națiunii române” în Februarie, a. c. Punctele petiției.

1. Unirea tuturor romanilor din statul austriac într'o singură națiune de sine stătătoare supt schiptrul Austriei, ca parte în-tregitoare a Monarchiei.*)

Opiniune. După §§. 1 și 4 din constituția imperiului (*Reichsverfassung*), care marchează ca independente țeri de coroană (*Kronland*) părțile de teritor locuite de Români (Bucovina, Ungaria, Transilvania, Granița militară) și le garantează independența aceasta, apoi după §. 6, care nu permite schimbarea granițelor de până acum ale acestor țeri de coroană decât prin o lege, acest punct este total inadmisibil, deoarece realizarea acestui punct de petiție ar disolva numitele țeri și în locul lor ar crea o nouă țeară independentă de coroană, „*Romania*”, (*Romanien*).

2. Administrațiune națională de sine stătătoare în privința politică și beserească. În împărțirea admisă aici pentru toată națiunea (Volksstamm) română, care voește să

*) Traducerea „punctelor petiției” o iau după broșura apărută în Viena, la 1849: „*Cereriile romanilor din monarchia austriacă*”. Traducerea „părerilor” din actul ce-l public este deplin exactă.

și întrebând fiind de bărbați însemnați unguri, ar fi făgăduit, spun foile ungurești, că va face să se retragă porunca. A grăbit acasă. A chemat pe miniștrii la sfat. Aceștia 'i-au spus cum stau treburile și au spus că decât să se retragă porunca și să sufere batjocura ce li-se pregătește, mai curând lapadă toți fratele conducerii țării! Atunci regele a chemat la sfat pe căpeteniile tuturor partidelor din țară să vadă ce părere au. Toți s'au dat pe partea guvernului spriginind purtarea lui și declarând că toți așa ar fi făcut. Regele atunci a întărit și el hotărârea!

Foile ungurești sunt acum necăjite, că zic, de ce guvernul s'ar încercat întâi să se înțeleagă cu cel unguresc pentru înălturarea aceluia punct din s'erbări, și numai dacă nu se învoia, să fi pășit așa aspru cum a pășit. Ear' guvernul însuși, v'zând ce prostie grozavă a făcut eară, se lapedă și de steagul acesta și spune că nu-i steagul S'erbiei, ci alt steag!

Ruptura e făcută; îngâmfarea proastă 'și-a primit palma cuvenită din partea unui popor vecin, palmă pe care n'o va mai putea șterge de pe fața sa ori-ce ar face și ori-cum ar suci acum lucrul!

Proteste.

Tot de telul protestului fraților noștri din Vinerea, s'au înaintat proteste la comitat contra ședinței millenare a comitatului nostru,

Din **Scroafa** (Zarand) subscris de 74 de locuitori români;

Din **Luncoiul-de-jos** s'au înaintat cu 20 de subscriseri.

Comunele acestea au mai adaus și aceea în protestele lor, că hotărârea congregației contra căreia protestează, nu o recunosc de validă, cu atât mai v'rtos, că aleșii noștri din acele părți, mulți nici n'au căp'etat invitările la acea ședință! etc.

Din **Brad** s'au înaintat la 10 Aprilie protest subscris de următorii domni:

George Feier, Avisalon Feier, George Bolcu, Toma Oșel, Nicolae Faur, Petru Suci, Nicolae German, Constantin Costin, Gligor Costin, Emil Pop, Login Laslu, Iosif Cristea, Traian Vostinar, Moise Olariu, Galcea George, Copos Todor, Teofil Radovici, Bota Petru, Ometa Ilie, Adam Bolcu, George Tuduran, Ioan Tuduran, Lazar P'erva, Florea Stiopa, Constantin Ancăș, Lapadat Boncaș, Lazar Stiopa, Ioan Trifa, Ianăș Banciu, Ion Feier,

Adam Jula, Toader David, Ion Copos, Ion Grof, Ioan Stanciu.

Din **Renghet**, s'au înaintat protest cu 69 subscriseri.

Din **Luncoiul-de-sus** precum și din **Cristior** și din alte multe locuri, tot asemenea s'au trimis.

Îi supără tare.

Numărul trumos de proteste ce poporul român din comitatul nostru a trimis la Deva în pricina s'erbărilor millenare, 'i-a mirat și sup'erat pe Ungurii noștri, din seamă afară. S'au pus în mișcare doară pot strica ce s'au făcut. Vicișpanul a dat unele proteste solgăbiraelor, să iasă cu ele în comunele de unde au venit, să tulbure mințile oamenilor cu lămuriri sucite și r'escute și să cerce a-i face să se retragă. Intre miile de inși ce au subscris protestele, or se afle poate icl-colea pe câțiva, cari neînțelegând bine lucrul ori amenințați cu cine știe ce, să le facă pe voe, dar partea cea mare și bună, are să rămână statornică, în ciuda s'fortărilor lor, și în cumpenă asta trage! Și mai trage în cumpenă faptul, că protestele au fost înaintate de bunăvoie, din pornire și însuflețire curată, ear' dacă unii și alții, s'ar retrage acum, aceasta ar face-o numai siliți, și asta nu are nici un preț, căci de silă, m'ncă și domniile bureți nebuni și sar pe păreți când e la adecă!

Nu înțelegem însă de ce sunt așa sup'rați pentru această manifestare a poporului nostru. N'au drept. Au putut prevedea că o să ajungă lucrul aici, ear' prev'zându-o trebuia să ne cruțe cu aducerea de hotărâri jignitoare pentru cari să ne putem ridica vocca. Ei ne-au v'rtămat întâiu, prin purtarea lor, noi, folosindu-ne de dreptul cetățenesc ce avem, am protestat, și acum tot ei sunt cei de cătră pădure și sparie pe oameni cu neadev'vuri, cum a făcut-o solgăbir'ul Csulay la Hărău, zic'nd poporului: „Cum ați cutezat să faceți așa ceva? Doar asta e lucru mare! Puteți păți foarte rău!”

Eată asta va să zică a amăgi și a nebuni poporul! Noi ne încercăm să-l luminăm și să-l deprindem a se folosi de drepturile sale, ei merg și 'i spun că „asta îi lucru mare, pentru asta o poate păți!”

N'are s'o pățească! Au s'o pățească amăgitorii și apăsătorii lui de azi, când acest popor va fi pe deplin luminat asupra însemnătății și a drepturilor sale! Minți și 'l nebunești azi, dar' mâne nu vei mai putea-o face!

Și noi aici ne străduim să aducem, să ridicăm poporul nostru. O astfel de încercare, o probă, un paș într' aici făcut a fost și acesta cu protestele, și cei dela comitat

de-ar fi adev'rați binevoitori ai poporului, ar trebui să se bucure de munca noastră, că poporul prin ea dă semne de cunoaștere a drepturilor sale.

Lucru minunat însă, pe ei chiar asta 'i-a scos din sărite! În numărul trecut a lui „Hunyad” scriu gros că noi amăgim poporul și ei încercă să-l „lumineze”, spre care scop solgăbiraele au luat-o la colindat prin comune. Lumina cu care ei vor să lumineze, e însuflețirea, și apăsarea poporului doritor a se ridica și el la nițică libertate. Ear' un om cu mare trecere între ei, groful Kun István în o foaie din Cluj („Ellenzék”) scrie un articol lung contra mișcării Românilor din comitat prin protestele lor și ne aruncă și el vorba că „amăgim” poporul și le tulburăm mărilor lor ticna!

Care va fi însă Românul, ori-cât de simplu să fie, care să nu vadă cine sunt nițitorii în întunec ai poporului, și cari lup'tătorii pentru ridicarea lui la lumină?

Noi nu ne spăriem de răspuns.

Și nu ne temem nici de s'fortările lor de a ne răpi pe unii din ai noștri și de-a cerca să ne facă cumva de „rușine”, cu protestele. Pe o clipită, două, să poate să fie unii ori alții zăpăciți de „lămuririle” false ale cutărui solgăbireiaș, dar' ei, oameni de omenie fiind, vor afla earăși care e adev'vul și se vor alipi de nou și cu atât mai stăruitor la d'nsul.

Însuflețire nobilă.

În zilele acestea ni-a fost dat să avem câteva clipite de senine bucurii naționale.

Doi țerani din Cugir, v'zând că din toate părțile s'au protestat, și că e vorbă de prigoniri chiar, pentru proteste, au venit Mercuri, în s'ep'temână asta, și ne-au rugat să le dăm îndrumare cum se facă și ei protest, că dela ei nu s'au făcut și nu vor să rămână mai pe jos ca alte sate! Li-am dat cu drag lămurirea cerută, și ei ni-au spus: apoi să vină numai și la noi solgăbir'ul să ne întrebe!

Am rămas încântați de atâta curagiu și dragoste pentru lupta națională, și până astfel de oameni vom ști în partea noastră, cu dragă inimă vom urma pe calea dreaptă a luptei pentru acest neam nedreptățit și vrednic de o soarte mai bună, și ne vom strădui ca aceeași hotărâre mândră și frumoasă să străbată tot mai adânc și în cercuri tot mai largi la d'nsul!

Aceeași bună impresie ni-a făcut știrea că solgăbir'ul din Brad, eșind și el, sub cuvânt că are ceva treburi de prevaricație, în comunele Ormindea, Peștera, Scroafa, a luat pe oameni la întrebări și pentru proteste, — dar' a primit răspunsuri, de are cu ce „mângâia” pe dl vicișpan de milleniu!

Așa trebuie făcut de toți!

Din Leșnic.

D-le Redactor,

Duminecă în 14 Aprilie st. v. a eșit fi-solgăbir'ul Csulay din Deva spre a lua în cercetare pe acei locuitori din Leșnic, care au subscris protestul contra milleniului.

Pertractarea s'au ținut cu fiecare îndeosebi în casa „Matriculantului”. Crez'nd fi-solgăbir'ul, că va putea seduce oamenii să se retragă subscrierile, a oprit d-lui preot George Popovici de a întrat la pertractare! Dar' s'au înșelat fi-solgăbir'ul, căci și de astădată „și-a dat de oameni, dela care au primit răspunsuri cum d-sa nici n'a gândit!” Toți au răspuns cu însuflețire și bărbăție zic'ndu-'i:

„D-le! ne rugăm, că protestul ce 'l-am înaintat oficiului de vice-comite să meargă la locul lui, și noi alt protocol nu mai subscriem, că am subscrie unul și rămânem pe lângă acela ce 'l-am subscris!” Sup'ându-se foarte solgăbir'ul li-a zis în chip brutal că „Sunteți măgari, încă mari măgari!” la ce firește „și-a primit și d'nsul răspunsul cuvenit! S'au de-p'artat din comună fără nici o ispravă, zic'nd că va ținea o altă pertractare. Să vie numai de nou. O să ne afle mai pregătiți!”

Unul.

Sinodul dela Sibiu.

În ședința sa a VI, sinodul a luat hotărâri privitor la regularea salariilor protopresbiterilor și prociilor ce au fost foarte scurtați în venitele lor prin introducerea novelor legi bisericești. Sinodul a hotărît urcarea taxei sidoxiale dela 10 la 50 cr. de familie, din care sumă să se deie protopopilor și întrucât se ajunge și prociilor, o rebonificare, r'esp'lătire, a venitelor lor pierdute. Credinciosul ce va plăti odată 25 fl. ca taxă sidoxială bisericii, va fi scutit pentru totdeauna de această taxă.

În ședința a 7-a a fost ales de asesor referent scolar în locul dlui M. Voilean, dl Lavin Bran de Lemeny.

Privitor la zidirea noului seminar, s'au hotărît escriere de concurs pentru un plan de seminar, cu premiu de 5000 fl. Seminarul se va zidi peste 2—3 ani, afară din Sibiu, la grădina metropoliei, și va costa vre-o 300.000 fl. Până atunci se va ajuta biserica cu cel de acum mai ridicând o aripă de ajutor. Despre seminar fiind vorba, E. S. Metropolitul a făcut între altele sinodului o înfristătoare împărțășire, zic'nd că ar fi bine peste tot să se mai amlne zidirea noului seminar, pentru-că are știri și se teme mult că institutul nostru pedagogic

fie primită ca națiune (Nation) neîmpărțită, independentă, după dispozițiunile constituției citate mai sus, asemenea inadmisibil.

Din contră, dacă acest punct va fi redus la restricțiunea constituțională, în urma căreia este pusă în perspectivă, în singuraticile țeri de coroană, formațiunea de comunități districtuale și chiar cercuale române, mijlocul pentru realizarea lui va fi dat prin viitoarea lege comunală și prin constituțiile țărilor.

»3. Deschiderea cât mai cur'nd a unui »congres (adunare) universal a toată națiunea »spre constituirea sa.

Observările premerse la p. 1 și 2 se aplică în general și la acest punct; relativ la problemele speciale ale acestui »congres și anume:

a) alegerea unui cap național și
b) alegerea unui sfat administrativ național supt titlul de Senat roman, apoi
c) alegerea unui cap beserecesc, supt care vor sta ceialalți Episcopi naționali, — ele cad, după dispozițiile constituției imperiului, în sfera constituțiilor țărilor, a puterii executive sau a raporturilor statului cu biserica și, dacă congresul însuși ar fi, sub alte premise, admisibil, ele nu ar putea fi revendicate de congres.

Problemele congresului național, pe cari le mai pomenesc petenții, anume:

d) organizarea administrației în comunitățile și cercurile române, apoi
e) a școalelor și institutelor trebuincioase de învățătură, ele sunt declarate prin capitolele IV și V din constituțiunea imperiului drept obiecte ale legii comunale sau drept afaceri ale țărilor, și ele își vor găsi soluțiunea lor pe această cale relativ la Români locuitori în singuraticile țeri, ca și la celelalte națiuni. Relativ la Bucovina »drepturile cardinale» cuprind o și mai precisată garanție, dela care,

sub altă formă, nu vor fi excluși nici con-naționalii din celelalte țeri de coroană.

»4. Introducerea limbei române în toate lucrurile ce ating pe romani.

Este garantată prin constituțiunea imperiului în cadrul condițiilor indispensabile pentru exercitarea puterii legislative și executive; în special relativ la Ungaria și Transilvania prin §§ 71 și 74 și relativ la Bucovina prin înălțarea ei la un propriu ducat.

»5. O adunare de toată națiunea pre »fiecare an spre a se sfătui despre interesele »naționale, ce le va cere timpul.

Incompatibil cu prescripțiunile constituției despre imperiu, parlament și diete.

»6. Representarea națiunei romană după »numărul sufletelor la dieta universală a Imperiului »austriac.

Este concesă prin constituția imperiului și în special prin §. 68 sunt indicate condițiile exercitării depline a dreptului acestuia.

»7. Îngăduința unui organ al națiunei »la înaltul Ministeriu imperial spre represen-tarea intereselor naționale.

Constituțiunea imperiului nu cuprinde pentru puterea executivă nici o pedecă, de-a fi prevenitoare față de această rugare, întrucât §. 28 și apoi analogia §§-lor 97 și 107 este ținută în vedere și întrucât s'ar avea în vedere nu noțiunea exprimată de petenți, ca aceea a unui »organ de putere executivă în afacerile cari privesc națiunea română.

»8. Maiestatea Ta să binevoești a »purta de aci înainte titlul de mare Duce »al romanilor.

Neexistând în titlul de până acum al M. Sale Imp'ratului și predecesorilor sei numirea de »Mare-duce al Românilor», această rugare, de-a voi să poarte »de aci înainte» numitul titlu are de temeu o schimbare, nici-

decum total inconstientă, cu titlu de »Mare-duce al Transilvaniei», pe care se știe că Imp'ărăteasa Maria Theresia 'l-a luat la 2 Nov. 1765 în locul celui de mai nainte (»principatus»). Comentarul la această schimbare se află în cuvintele din introducerea petiției: »Națiunea romană din marele principat al Ardealului, din Banat, din marginile vecine ale Ungariei, și din Bucovina, care este cea mai veche între celelalte națiuni, și cea mai num'eroasă în ținutul locuit de d'nsa — așa că petenților li-se va fi părut aplicabil și aici principiul a potiori fit denomi-natio. Dar' acest punct este deja rezolvat prin §. 11 din constituțiunea imperiului.

Aceste indicațiuni vor fi suficiente pentru a dovedi, că o parte din rugările prezentate în »numele națiunii române» de subscriitorii petiției de data Faur a. c. M. Sale, au și fost împlinite de M. Sa prin aceea, că M. Sa a dat tuturor popoarelor sale din propriu îndemn prin constituția tocmai publicată imperiului, drepturi, libertăți și instituțiuni, cari coincid în cele mai importante privințe cu concesiunile cerute aici, așadar le sunt și Românilor de folos, ceea-ce M. Sale li este o preainaltă satisfacție, ear' aceștia numai cu recunoștință o vor recunoaște.

Pentru cealaltă parte a punctelor prezentate, se află tocmai în această constituție, dacă nu o împlinire momentană și necondiționată, — totuși liniștitoare indicație, cum pot fi ele împlinite în cel mai apropiat viitor, sub condițiunile prescrite de constituțiune; acest scop va fi cu atât mai repede și mai complet ajuns, cu cât mai sincer se va alipi națiunea română de guvern și cu cât mai cump'etată va urma calea, ar'etată de M. Sa, a desvoltării naționale în cadrul limitelor trase pentru singuraticile țeri de coroană.

În s'fârșit o parte a concesiunilor cerute M. S. nu le-a găsit de salutare și princioase pentru binele națiunei române și al celorlalte popoare ale M. Sale și asupra acestor afaceri a binevoit să dispună în felul, care rezultă din constituție.

Intre acestea se numără anume unirea și organizarea tuturor Românilor într-o singură națiune independentă. Din această considerație ministerul nu poate recunoaște de admisibile acte, ce sunt predate sub acest nume comun și pentru care subscrișilor și până acum li-a lipsit mandatul necesar.

Dimpotrivă cu bunăvoință va primi și va pleda la Maiestatea Sa pentru acele cereri, pe cari Români locuitori în singuraticile țeri de coroană le vor prezenta pe cale constituțională. În unele părți s'au și luat inițiativa, pentru a examina dorințele poporațiunii române și a fi împlinite în toate punctele admisibile, ce la vremea sa se va notifica celor interesați.

În 10 Martie 1849.

[NB. Scrisoarea ministerului ar fi să se adreseze episcopului Șaguna, pentru propria lui informare și informarea celor ce au subscris cu el petiția, și cari în nici un cas nu pot fi priviți ca deputați ori plenipotențiati].

Din scrisoarea cătră Șaguna (Die Romanen, III, 37—39) dela 18 Iulie 1849, se poate vedea în ce formă s'au comunicat în scris vederile din actul dela 10 Martie 1849. Deputația Românilor 'și-a făcut apoi »reflexiunile» sale, cu data de 30 Iulie (Die Romanen der österr. Monarchie, III, 40—45). Prin aceste acte și actul publicat aici, situația politică a noastră în jum'etatea primă a anului 1849 reese deplin lămurită.

n'o s'e-l putem avea multă vreme, că guvernul se silește din răpuleri a ni-l răpi! Asta a uimit pe toți membrii sinodului, dar' ei au luat totuși hotărârea pentru edificare.

În ședința a 8-a s'a dat seamă despre mersul tipografiei celei mari arhidiecezane, și s'a dovedit că acolo nu merg treburile tocmai cum ar trebui să meargă! Despre »Telegraful Român« s'a hotărât ca el să fie impus tuturor preoților gr.-or. s'e-l aboneze. (Preoții vor primi ceva ajutor, ear' din ajutor li-se va trage suma de abonament la »Telegraf«, 6 fl. la an).

Din cercul Iliei.

Am luat parte în 12 c. v. la adunarea generală a subreuniunii învățătorilor gr.-or. din tractul Iliei. M'am depărtat vesel dela această adunare. Ce-am văzut? Că învățătorii vechi s'nt înlocuiți cu tineri ce-au făcut pedagogia, și cari formează apoi sufletul adunării. De președinte au pe dl protopop Pecurariu din Ilia. 'Mi-au venit aminte de vorba: »un general bătrân cu soldați tineri, va dobândi lupta!«

După constituirea obișnuită, s'a citit raportul bibliotecarului și casarului. Dintre hotărâri numai pe cele mai de preț le înșir. S'a hotărât cum să se încaseze taxele restante, și s'a votat o sumă de aproape 40 fl. pentru a se cumpăra cărți pentru bibliotecă. Dnii învățători au arătat că pricep adevărul »Cine are carte, are parte!«

Semne de viață și voce de muncă au arătat învățătorii noștri, deoarece-ce mulți s'au pregătit, unii cu disertațiuni, alții cu prelegeri practice. Numesc numai cele cetite, și dintre toate pe cea mai însemnată, a dlui inv. din Câmpuri, Longin Popa, »Despre cultura socială a învățătorului«, apoi a dlui Filimon Cosma din Tătărești, »Despre persoana învățătorului«. Prelegeri practice din comput au ținut dl N. Rus, inv. în Zam, și dl Petru Fujan din Vica.

E dureros numai, că puicului nostru nu dă sprințul cuvenit acestor adunări, prin aceea că le-ar cerceta și el. Prin asta s'ar da un indemn și mai mare învățătorilor la muncă, și întrecere chiar în muncă. Mai am a aminti ceva ce cu drept poate servi și On. Redacțiunii spre plăcere.

La convenirea învățătorilor, după adunare, am petrecut cu dăniși câteva minute, și — vorbind de una și de alta — chiar cei mai inteligenți dintre dăniși, și-au exprimat deplina complăcere cu ținuta foaiei noastre »Revista Orăștiei«. Eu știu că și prețuita »Revista« a stimat mult și stimează pe învățătorii noștri buni, de aceea și ei cade-i-se aceeași.

Delean.

O știre urtă.

În zilele acestea ni-s'a împărțit din Geoagiu-de-jos, o știre de care trebuie să rămână întrista toți cetățenii noștri. E vorba de algerea de primar întâmplată acolo, și cele petrecute în jurul acestei alegeri. Aflăm anume, că fiind pusă alegerea pe una din zilele dela mijlocul acestei luni, dl preot Dănilă Pop din Geoagiu, s'a pus cu toate puterile să stăruie ca poporul să aleagă de primar pe un Jidan, Salomon, cu care nu știm în ce mare prietenie stă! Eșind solgăbirul la fața locului a cerut să candideze pe Jidanul, și numai voinței solgăbirului e a se mulțumi, că a fost ales primar român, Iosif Alb al lui Ilisie, pentru-că solgăbirul n'a voit să pue pe Jidov în candidație. Dar' uriciunea veștii nu se gata aci. Ea crește. Preotul Dănilă Pop și câțiva de-ai sei, au făcut recurs la comitat contra alegerii, pentru-că solgăbirul n'a voit să candideze și pe Jidan!

Încetăm. E grozav. Așteptăm o lămurire din partea Românilor din Geoagiu, ca să nu osândim prea de vreme, apoi ne vom spune cuvântul în această treabă ne mai pomenit de scandaloasă și care aruncă asupra Românilor din Geoagiu o umbră nespuse de urtă, pe care ei s'nt datori să o înlăture, să spele rușinea de pe ei, dacă vor să mai fie socotiți între oameni ce știu ce fac și cari își voesc binele, ear' nu perire proprie!

În sinod fără mandat.

Arad, 26 Aprilie 1896.

Lucrul acesta, fără păreche în istoria sinoadelor bisericii gr.-or. române, s'a petrecut în diecea Aradului. Sever Bocșan, feciorul protopopului din Arad, dela 1894—1896, adevădat pe un period de trei ani, a stat ca deputat în sinodul eparchial cu vot hotărâtor și cu diurnă de 4 fl. la zi, fără mandat legal, ci cu mandat fraudulos și ilegal, ceea-ce toată lumea știa în părțile Aradului, numai sinodul eparchial n'a știut ori n'a voit să știe, până

abia la sfârșitul sesiunii sale de trei ani. În 1894 în contra dlor Romul Ciorogariu și I. Russu Șirianu colegiul de scrutinii a declarat de aleși ca deputați pe dl Petru Truța și Sever Bocșan, pe temeiul protocolului sinodului parochial din comuna Șeitin, în care notarul sinodului, învățătorul Ioan Roman, a scris peste 300 de voturi false în favorul dlor Sever Bocșan și Truța. Comisiunea verificatoare, în care e membru și profesorul T. Ceantea, cumnatul lui Sever Bocșan, în contra votului separat al membrului Dr. Georgiu Popa, și cu delăturarea protestului comunei Șeitin și a bărbaiților de încredere din alte cinci comune, a propus sinodului verificarea alegerii. Sinodul însă, cu o majoritate abia de șase voturi, a respins propunerea comisiunii, însărcinând consistorul, ca să facă cercetare în cauză pe baza protestelor. Intre acestea dl Truța a abzis de mandat, ear' cu privire la alegerea lui Sever Bocșan consistorul a făcut cercetarea abia în Noemvrie trecut, pe temeiul căreia aceeași comisie, care mai înainte propuse verificarea alegerii, acum vine cu propunerea pentru nimicirea ei. Învățătorul Roman, a recunoscut singur, în cursul investigației, că fiind notar al sinodului, fiindu-i rușine să prezente un protocol cu 40 de voturi, din o comună mare ca Șeitinul, a scris între votați persoane, cari nu au votat, până a completat numărul voturilor la 378. Astfel adevărații aleși ai poporului, Romul Ciorogariu și Russu Șirianu, au rămas din sinodul eparchial cu o minoritate neînsemnată față cu peste 300 de voturi false. Sinodul a nimicit alegerea lui Sever Bocșan, dar' ce va face acum consistorul cu învățătorul, care a falsificat protocolul sinodului parochial, de asta s'ntem curioși, mai ales că falsificarea s'a făcut, după-cum se susține, cu înțelesul și la îndemnul chiar al protopopului Bocșan! Ei, atunci să nu ne mirăm, că secta Nazarenilor crește, și peste tot ne-păsarea față de biserică ia întinderi tot mai mari! Credincioșii văzând cu ochii nelegiuirea propagată de unele organe bisericesti, nu pot să se încălzească pentru instituțiile bisericii.

CORESPONDENȚĂ

Balomir, Aprilie 1896.

Feriți-vă!

Dle Redactor,

Din privilegiul vestitului »Milleniu« s'au aflat mai mulți geșeftari, cari speculează a-și vinde lucrurile și mărfurile de prin prăvălii, și anume acelea, cari nu le pot vinde altcum, fiind rele. Intre acești mai mulți geșeftari pot să numesc fără nici o sfaală și pe jupânul Iulius Fekete din Viena, care în mai multe foi și-a lăudat marfa sa atât de »bună« și »foarte ieftină«.

Voind subscrisul a face o probă, m'am adresat și eu la numitul fariseu s'e-mi trimită o »harmonică« după felul I cu prețul de 2 fl.

'Mi-s'a trimis instrumentul dela numitul negustor. M'am văzut cu totul înșelat, căci instrumentul lăudat a fost cu totul altfel, așa încât pe la noi îl poți căpăta cu un preț de 1 fl. După-ce l-am scos dela postă, solvind și spesele de postă, 52 cr., peste tot 2 fl. 52 cr. și neputându-l folosi, l'am trimis earăși îndărăt cu rugarea ca s'e-mi înapoeze paralele. Am primit harmonica cu rambursă postală; 'i-am trimis-o napoi tot cu rambursă. Dară numitul negustor, un șvinder fără îndoială, nu a voit să scoată mai mult dela postă harmonica, ci a lăsat-o până-ce va trece termenul prescrist, ca apoi să 'mi-o aducă earăși mie, îndărăt. Așa s'a și întâmplat. În loc s'e-mi capăt paralele așteptate, mă pomenesc earăși cu harmonica făcându-mi și nouă spese de postă, de 89 cr., deși numitul șarlatan scrie în ziare că ori-ce marfă cumpărată dela el ce nu 'i-ar plăcea cumpărătorului va primi-o îndărăt. Dar' nu așa a făcut cu mine și cred că nici cu alții, căci, precum se vede, abia apucă s'e-ți golească punga de parale și apoi să nu te mai cunoască mai mult!

Acest obiect procurat dela el, mă costă astăzi peste 3 fl., și asta spre aducere aminte de »Milleniu«.

Descoper lumii pe sus numitul geșeftar necinstit ca să știe și alții să se ferească de el și să nu se lase înșelați!

Cați, Doamne, vor păți de-acestea, mergând la milleniu, unde Jidovii vor sta ca stupul, să facă »geșefturi«.

Ioan Iuga,
negustor român.

NOUȚĂȚI

Eliberat. Bravii țeran Ioan Herlea lui Ilie din Vinerea care fusese osândit de tribunalul din Deva la 3 luni temniță, pentru o scrisoare de alipire ce trimisese osândiților pentru »Memorand«, — implinindu-și pe-deapsa începută la Sf. Ioan, a fost zilele acestea pus pe picior liber. Trimitem felicitări vrednicului țeran, pentru răbdarea și bărbăția cu care s'a supus grelei pedepse, pentru cinstea neamului se!

Spargere în Orăștie. În noaptea de Marți spre Mercuri, în săptămâna asta, rău-tăcători necunoscuți, au spart, prin curte, prăvălia dlui F. Schulleri, negustor în loc, și au luat cu sine cambii și timbre în preț de 500 fl. Bani n'au putut lua, fiind închiși în casa Wertheim. Până acum nu s'a putut da de urma răufăcătorilor.

Calea ferată peste Zarand. Lucrările pentru noua cale ferată dela Hălmațiu peste Baia-de-Criș, Brad, la Deva, în părțile zaran-dene se urmează cu multă stăruință pe Valea-Crișului. S'a făcut și din aceasta, ca din tot ce se poate, mijloc de căpătuire. Întreprinzătorii au adus de pe Alfold multime de lucrători unguri, pe cari s'e-i îndoape de milleniu, nu cumva lucrătorii români să capete și ei cevaș de lucru după drumul ce în a lor parte a locului se face. Dar' așa se vede că fericitul »Canaan« al lor, »Alfold«-ul, dă mai mulți proletari decât Zarandul muntos românesc. Se spune că după Arad, Bradul va avea cea mai mare stațiune de cale ferată. Se lucrează la ea cu multă grabă, căci pe 1 August totul trebuie să fie gata! E așezată aproape de piață. Românilor aceasta încă le va da de gândit, căci astfel de stațiuni se prefac îndată dela începutul lor, în vespere ungurești de cele mai »patriotice«. Dovadă Simeria (Piski).

Concert militar se dă mâne, în 3 Maiu n. de cătră capela militară a regimentului de infanterie 82 (din Alba-Iulia) aici în sala otelului Széchenyi, la oarele 8 seara.

Ședința festivă millenară a congregației comitatului nostru, se va ținea la 14 Maiu n. în Deva. Vicișpanul a trimis membrilor congregației invitări deosebite, tipărite în tricolor unguresc cu litere roșii și verzi, pe hârtie albă! Românii, prețat știm, vor lipsi dela ședință.

Concert de diletanți. Dumineca trecut publicul din Orăștie a avut earăși o seară plăcută. 'I-a procurat'o orchestra de diletanți sași din loc, dând un concert de 8 puncte în sala otelului Széchenyi din loc. Această orchestră constatătoare din vre-o 15 persoane, s'a întemeiat din dragoste pentru arta muziciei, abia în decursul anului trecut, și a dat anul trecut pe la Paști întâiul concert, care a plăcut mult. Cel de acum este un pas înainte și a fost mai reușit chiar decât cel dintâi. Membrii orchestrei nu se mai cunosc că s'nt diletanți, ci par măiestri ce s'ar ocupa numai cu musica, deși în faptă ei s'nt profesori, advocați, negustori, măiestri etc. Publicul 'i-a ascultat cu plăcere și a aflat multă desfătare în piesele cântate, pentru-ce 'i-a și răsplătit, cu călduroase aplauze. A fost concertul bine cercetat. Sala dela Szécheni plină. — Nouă îndeosebi ne-a impus bunînțelegere, dintre acești domni: advocatul alături de măiestrul, profesorul cu neguțătorul, toți în frăție lucrând la cultivarea artei. Le face multă onoare.

Gândacii de Maiu, deși luna lui Maiu abia acum se începe, pe la Orăștie s'au arătat deja de o săptămână. S'nt în număr mare, ceea-ce țeranii o talmăcesc ca semn că va fi cucuruz bun.

Moarte. Comitetul Comunității de avere din Caransebeș, cu durere nespuse aduce la cunoștință, că iubitul și zelosul magistrul silvanal al Comunității de avere, Aurel de Popescu, a răposat la 10/22 l. tr. în etate de 33 de ani la Viena, în urma unui morb greu și îndelungat, lăsând pe scumpa sa soție Elena de Popescu născută de Macassy, pe pruncii Constantin și Emilia și numeroși amici ai sei și rude, în veci nemângăiați.

— Aflăm cu părere de rău, că preotul Ioan Ungur din Toplița (lângă Deva) a încetat din viață în săptămâna din urmă.

— Eugenia Dr. P. Cioran, născută Sotir, a încetat din viață în 29 Aprilie n. în etate de 35 ani, în Sibiu.

— Nicolae Costea, preot în Almașul-de-mijloc, a răposat în săptămâna sfintelor Paști. A fost înmormântat în Sâmbăta Paștilor cu frumoasă paradă, cu 10 preoți. Dl Alimpiu Oprea preot-capelan în Săcărâmb, a rostit o frumoasă cuvântare funebrală.

Fie-le țărina ușoară!

Cărți noue.

»Fire de tort«. Aceasta e titlul unui nou volum (al doilea) de poezii, pe care de toți iubitul poet George Coșbuc 'l-a scos de sub tipar la București. Cuprinde 35 poezii foarte frumoase, luate, ca material, mai ales din vieța poporului.

»Monografia comunei Gurariului« scrisă de dl preot Ioachim Muntean, a eșit de sub tipar la »Institutul Tipografic« din Sibiu; retipărire din »Foaia Poporului«. E lucrarea a II-a premiată la concursul scris pentru monografiile comunelor din comitatul Sibiuului. Doritorii de-a pregăti monografiile comunelor lor, și noi am dori ca de aceștia să fie în fiecare comună românească măcar unul, pot avea și în această monografie un îndreptar bun în lucrarea lor. Cea dintâi e a comunei Orlat scrisă de dl Romul Simu, apărută tot la Sibiu, naintea acesteia. Regretăm că deja în fruntea monografiei (Gurariu) aflăm o eroare mare: editura retipărit după monografia Orlatului prefața, a retipărit, pe foaia a treia, și sentența ce juriul din Vaț a adus-o monografiei Orlatului și nu Gurariului. Juriul n'a zis și despre a doua că e »cea mai bine succasă!«

Ultime știri.

Comitetul naționalităților întovărășite, Români, Serbi și Slovaci, a publicat cu data de ieri, prin foile naționale un protest comun contra sârbărilor milleniului ca și contra unei sârbări ce are de gând să înșele ochii Europei, că acest stat ar fi deja azi național maghiar, și declară în auzul lumii, că aceste popoare nu numai că nu vor lua parte la acele sârbări cu scopuri false puse la cale, dar' încă vor să se știe că ele viețuesc ca popoare de sine, și vor ca așa să trăească și mai departe!

Protestul e dat din Budapesta.

Azi se ține în Viena din partea încrimii universitare o mare adunare de studenți de toate neamurile, care să protesteze contra milleniului unguresc! Germanii naționaliști, Români, Serbi, Slovaci, Slovenii, Sași, Cehii, Rutenii, Bulgarii, Rușii, Grecii și toate semințiile de studenți, afară de Unguri, s'nt adunați și de o părere într-o a da un duș de apă rece Ungurilor, chiar acum în ajunul deschiderii milleniului lor!

Tot azi, în 2 Maiu, în România, la Craiova, secția Ligei ține o mare întrunire, de tinerime și cetățeni, și prin vorbiri vor lămurii publicului ce e milleniul și scopul lui și vor protesta contra lui, ear' după întrunire vor cutriera stradele cu steaguri naționale demonstrând contra Ungurilor!

Tot ca dar de milleniu în ședința de Mercuria trecută a dietei ungurești, opoziția după-ce a mărturisit-o însași, că națiunea maghiară e azi coruptă, putrezită, stricată, și presa, foile ei, tot așa, a cerut ca guvernul acesta să fie lăsat pe banca acusaților, dat în judecată pentru chivernisirea cea păcătoasă a averii terii și a ferii peste tot!

POSTA REDACȚIEI.

Dlul »Un Murșan« în S. Nu se poate. Faci greșeli necieritate și de ritm și de rimă. Ce va să fie asta: »Eu știam că o femeie
»Lung nu poate a iubi,
»Dar' »Nimic fără excepțiune«
»Imi era ca principiu!...«

D-Sale Vasile Bota în K. snt. M. Nu știm ce carte ceri și de aceea nu-ți putem scrie cât îi o preț. Scrie mai lămurit, și fi bun cere-o la librăria (prăvălia de cărți) la care vei fi cetit că se află.

D-Sale N. V. l. F. în Bl. Din scrisoarea D-Tale dela Paști, vom tipări »Doina«, celelalte știri nu. Cu foaia aceea din Pesta nu stăm nici de vorbă, fiind scrisă de un renegat urit, ce pentru bani cearcă prin ea să strice poporul nostru și s'e-l abată dela adevărații lui lucrători.

Dlul G. G. în C. La nici un cas nu v'e dănsfățul s'o faceți. Din multe puncte de vedere nu: cuminte, ba nici iertat chiar! Adresați-vé consistorului, spuneți-i lui și mai bine porniți colecte.

Fraga... Fie-ți ângerii aproape,
Somnul dulce!...

Pentru redacție responsabil: Ioan M. Corvin.

BIBLIOGRAFIE.

„BIBLIOTECA PENTRU TOȚI“.

Eată cei mai noi numeri:
 Nr. 53. »Doi trandafiri și Lacrimi de copii«, nuvele de multă frumseță, de Wildenbruch, traduse de L. M.
 Nr. 54. »Patriotul«, după Paul Bourde, tradus de D. Stăncescu, carte ce arată frumseța simțământului patriotismului.
 Nr. 55. »Din inimă«, poesii de Radu D. Rosetti.
 Nr. 56. »Convorbiri despre artă«, vol. II. de E. Pecaute și C. H. Baude, trad. de D. Stăncescu
 Nr. 57. »Din goana vieții«, vol. II. de A. Vlahuță.
 Toate se pot avea dela librăria dlui F. Schäser în Orăștie ori «Institutul Tipografic» în Sibiu!

LOTERIE.

Tragera din 25 Aprilie st. n.
 Budapesta: **22 37 34 53 58**
 Tragera din 18 Aprilie st. n.
 Timișoara: **14 81 12 5 60**
 Tragera din 29 Aprilie st. n.
 Sibiu: **32 22 68 79 14**

CALINDARUL SEPTĂMĂNEI
 dela 21—27 Aprilie st. v.

Zilele	Călimdarul vechiu	Călimdarul nou
Dum.	21 S. Mart. Ianuarie	3 (+) Af. Cr.
Luni	22 C. P. Teod. Sicheot	4 Florian
Marți	23 (+) M. Muc. George	5 Pius
Merc.	24 S. M. Savva stratilat	6 Ioan P.
Joi	25 S. Ap. si Ev. Marcu	7 Stanislau
Vineri	26 S. Muc. Vasilie	8 Mihail
Sâmb.	27 S. Muc. Simeon	9 Gregoriu

Publicațiune.

Zidirea bisericii gr.-ort. din Beriu, se da în întreprindere pe calea licitațiunii publice, care se va ținea Duminecă în 5/17 Maiu 1896, în localul școalei române din Beriu la 10 oare a. m. Prețul strigării e 3807 fl. 28 cr.

Comuna bisericească da varul, cărămida, nisipul, apa, țigla la coperis, ușile, ferestrele, și face în regie proprie și padimentul și treptele la turn, cari toate subtrase din preliminarul de spese de 7071 fl. 98 cr. dau peste tot suma de 3264 fl. 70 cr., rămânând în sarcina întreprinzătorului lucrul întreg de zidărit, bărdășit, fier așezat în zid, acoperirea turnului cu pleu *FF alb*, cruci, ferestri la turn, barierele între altar și în despărțământul femeilor, scaunul clopotelor, demolarea zidului vechiu — cerimea pe din lăuntru cu materialul seu propriu — și padimentul cerimei pe deasupra — toate conform planului și preliminarului aprobat de venerabilul consistor archidiececan la 11 Nov. 1895 nr. 7540 epitr.

Planul și preliminarul de spese se pot vedea în cancelaria oficiului parochial din Beriu.

Doritorii de a întreprinde această lucrare au să pună un vadiu de 10% în bani gata sau hârtii de valoare, cari rămân în cassa bisericii până după collaudare prin un expert architect.

Condițiile de licitare se pot vedea tot în cancelaria numitului oficiu.

Beriu, în 18/30 Aprilie 1896.

1—1 (339) *Ioan Trifon,*
 paroch gr.-or. și președintele
 comitetului parochial.

87 (340)

LIBRĂRIA

1—26

lui

F. Schäser în Orăștie (Szászváros)

F. Schäser recomandă on. public librăria sa bogat provăzută cu tot felul de cărți, anume cu: toate cărțile de învățământ, atât pentru școalele populare cât și pentru gimnazi, precum și tot felul de recuizite de școală: caiete și unelte de desemn, condeiuri, tăblițe, hârtie, ș. a.

Ear' îndeosebi publicului român recomandă frumoasele întreprinderi literare ce apar la București și Craiova în România, și anume:

„**Biblioteca pentru toți**“ sub conducerea d-lui Dumitru Stăncescu, editura d-lui Carol Müller în București. Apar în fiecare lună 2—3 volume frumoase ca înfățișare și neprețuit de bune ca cuprins! Au apărut din ca până acum **56** numeri. A se vedea cari sânt, la »Bibliografie«. Fiecare număr costă **numai 16 cr.**

Asemenea recomandă onoratului public iubitor de literatură publicația numită: „**Biblioteca de popularizare**“ ce apare în Craiova. Director I. Hussar, editor Ralian și Ignat Samitca. A publicat până acum 18 volume (vezi »Revista Orăștiei« nr. 16 a. c. la »Bibliografie«). Fiecare volum costă **numai 16 cr.**

lubitilor de romane le va face negreșit o plăcere recomandându-le: „**Biblioteca romanelor celebre**“ ce a început să apară tot în Craiova la R. și I. Samitca. Tot la 2 luni un roman, de peste 300 pagini, frumos și bun, cu **numai 75 cr.** volumul.

În urmă recomandă onoratului public cea mai nouă publicațiune, numită: „**Biblioteca nouă**“ din Craiova, cdată de G. Sfetea. Publică volumașe de câte 40—50 pagini, de cuprins ales și bun, cu **numai 8 cr.** fiecare volumaș.

Despre tot ce a apărut nou în aceste folositoare publicații, »Revista« vestește pe cetitori la rubrica »Bibliografie« ori »Cărți nouă«. Totul se poate procura dela librăria mea în Orăștie. La comande prin postă, trebuie adaus, peste preț, un timbru de 3—5 cruceri pentru porto.

La cumpărări mai mari de hârtie și tipărituri se da rabat însemnat.

PRIMA FLORĂRIE ÎN ORĂȘTIE

FLORI.

Am onoare a aduce la cunoștința stimaților amatori de flori, că subscrisul am deschis în Orăștie (Piața mare Nr. 1.) un stabiliment permanent de flori, și sânt în poziție să servesc în ori-ce vreme cu **ori-și-ce fel de flori** proaspete.

Fac totodată cunoscut, că primesc și efectuesc îndată comande de buchete de nuntă, buchete de pept, buchete-mackart, cununi pentru morminte etc., cu cele mai moderate prețuri.

Doritorilor de-a cultiva înșiși trandafiri, li-se împărtășește spre binevoitoare luare aminte, că le pot servi cu *trunchiuri cu rădăcini ce pot fi sădiți îndată*, altoiți și cultivați, etc.

Cu stimă

H. M. Hedwig

(341)

florar.

1—26

BUCHETE DE NUNTĂ

Un învățacel de prăvălie

să primește numai decât în prăvălia de manufactură a subscrisului negustor în Orăștie.

Întru-cât se poate pe lângă limba română, se recere cunoștința limbilor germană și maghiară.

În etate să recere să nu fie mai tinăr de 14 ani.

(342) 3—3

Ion Lăzăroiu,

negustor român.

Sacii se primesc înderept numai în stare bună!

Prima moară de aburi în Orăștie
 a lui

(343) **Rudolf Kaess.** 23—48

Recomandă onoratului public și cu deosebire comercianților din provincie spre vnzare:

Făină de pâne și aluaturi

în totdeauna proaspetă, excelentă și eftnă în saci și produsă esclusiv din grâu de Tisa cu prețurile mai jos indicate.

Nrul:	Gries	0	1	2	3	4	5	6	7	7B	8
75 Kl.	13.20	12.40	11.80	11.20	10.60	10.20	9.80	9.30	8.40	7.50	6.80

Sacii cei mari se rescumpără cu 20 cr.

Prăvălie de închiriat.

Negustoria cu drept de trafic, și sare bine arangiată și în loc cercetat așezată a

Ved. **TECLA TRIF**

din Băița (H-Boicza) se da spre închiriat, dimpreună cu două odăi de locuit.

Doritorii a închiria această prăvălie se se adreseze de-adreptul la subscrisa.

Tecla Trif.

(344) 3—4